

Motion om att införa en potthålsgaranti

Motion av Jonas Naddebo och Svante Linusson (båda C)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Lars Strömgren

Sammanfattning av ärendet

Jonas Naddebo och Svante Linusson (båda C) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna anser att kvaliteten på många av stadens gator och vägar är oacceptabelt låg och föreslår att staden ska införa en 24-timmars potthålsgaranti för att säkerställa att Stockholms gator, vägar och cykelbanor håller en hög kvalitet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, trafiknämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Nordic Micromobility Association, Riksförbundet M Sverige och Svensk Cykling.

Riksförbundet M Sverige och Svensk Cykling har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser inte att det är ekonomiskt försvarbart att införa en 24-timmars garanti för lagning av potthål då dessa plötsligt uppkomna brister inte är kostnadseffektiva att åtgärda var för sig omedelbart.

Trafiknämnden anser att förebyggande arbete med reinvesteringar, planerat underhåll och en helhetssyn på stadens gatubeläggning är mer kostnadseffektivt och bättre för miljön än en 24-timmarsgaranti.

Bromma stadsdelsnämnd anser att medan det förekommer felanmälningar avseende potthål i parkvägarna är det enligt nämnden inget utbrett problem för de parkvägar nämnden ansvarar för.

Järva stadsdelsnämnd ser det inte som realistiskt att införa en 24-timmarsgaranti eftersom det skulle innebära tillfälliga lösningar med kallasfalt som snart därefter behöver göras om för att bli hållfast.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser att parkmark som förvaltas av stadsdelsnämnderna främst har problem med sprickbildning och ojämnheter orsakade av trädrötter snarare än potthål.

Nordic Micromobility Association tillstyrker motionärernas förslag och välkomnar motionärernas ambitiösa tidsgräns om att en potthålsanmälan till staden ska följas av en vidtagen åtgärd inom 24 timmar.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Stockholms gator, trottoarer, parkvägar och cykelbanor ska hålla en hög kvalitet, vara trafiksäkra och framkomliga. Som flera av remissinstanserna lyfter är dock inte en 24-timmarsgaranti för lagning av potthål ett bra arbetssätt och skulle inte uppnå det syfte motionärerna eftersträvar.

Den rödgröna majoriteten har i budget 2025 satsat på ökade driftsmedel för trafiknämnden, vilket bland annat används till att öka ambitionerna och genomförandet av potthålslagning. Centerpartiets förslag om en potthålsgaranti är bara ett slag i luften, då partiet samtidigt i sitt budgetförslag för år 2025 ville genomföra stora nedskärningar på trafiknämndens driftsbudget vilket skulle skapa stora problem och ofrånkomligt leda till färre lagningar av potthål. Den rödgröna majoriteten har mer pengar till att faktiskt laga potthål än Centerpartiets orealistiska oppositionsbudget.

Bilaga

Motion om att införa en potthålsgaranti, dnr KS 2024/1346-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 20 augusti 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen i dess helhet
2. Att därutöver anföra följande:

Centerpartiet anser att man måste lägga in en annan växel för cykelåtgärder. Att snabbt laga potthål är en viktig del av detta arbete och det är olyckligt att vänsterstyret väljer en mer oambitiös linje. Givetvis innebär en införd 24-timmarsgaranti för potthålsreparationer logistiska och ekonomiska utmaningar. Samtidigt kvarstår problemen: en växande mängd potthål, framkomlighetsproblem, försämrad trafiksäkerhet och bristande insyn – vilket i längden även påverkar medborgarnas förtroende för staden. Det stora antalet klagomål och ärenden som kvarstod länge utan åtgärd under förra vintern borde anses oacceptabelt i en stad som vill vara världsledande inom hållbar mobilitet och cykelvänlighet.

Tyvärr väljer vänsterstyret att helt avfärda förslaget utan att överväga testområden eller pilotsatsningar. Ett skarpt mål om åtgärdande inom ett dygn efter anmälan inkommit hade kunnat testas i kritiska områden för att mäta förändringar i trafiksäkerhet, kostnader och medborgarnas nöjdhet. Det är förståeligt att samkörning av underhållsåtgärder minskar kostnaderna, men det finns samtidigt stor förbättringspotential i transparensen och återkopplingen i felanmälanssystemet – särskilt för de invånare som flera gånger rapporterar samma skador utan åtgärd. Exempelvis kan planerat underhåll och åtgärdsstatus kommuniceras i kartverktyg, eller genom direkt kommunikation till rapportören.

Ärendet

Jonas Naddebo och Svante Linusson (båda C) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna anser att kvaliteten på många av stadens gator och vägar är oacceptabelt låg, bland annat därför att många potthål (även kallat tjälskott) kvarstår under en längre tid utan att de repareras. Det innebär allvarliga trafiksäkerhetsrisker som kan leda till såväl person- som materialskador. Motionärerna föreslår därför att staden ska införa en 24-timmars potthålsgaranti, för att säkerställa att Stockholms gator, vägar och cykelbanor håller en hög kvalitet. Garantin skulle, om den införs, innebära att från dess att en anmälan kommer in ska det gå högst 24 timmar innan åtgärd vidtas.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, trafiknämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Nordic Micromobility Association, Riksförbundet M Sverige och Svensk Cykling.

Riksförbundet M Sverige och Svensk Cykling har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 4 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Ett av verksamhetsområdesmålen för stadens verksamheter som ingår i kommunfullmäktiges budget för 2025 är att Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar. Det innefattar bland annat upprätthållandet av ett väl fungerande trafiksystem, vilket är en förutsättning för att möta transportbehoven för invånare, besökare och verksamheter.

Trafiknämnden är stadens väghållare av det kommunala vägnätet i gatumiljö. Nämndens ansvar innebär bland annat att hinder mot tillgänglighet eller användbarhet på allmän plats alltid ska avhjälpas om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt avhjälpt. Allmänna platser, såsom gator och cykelbanor, ska även i skälig utsträckning hållas i vårdat skick och skötas så att risken för olycksfall begränsas och betydande olägenheter för omgivningen och trafiken inte uppkommer.

För att upprätthålla en hög kvalitet på drift och underhåll av stadens gator beslutade kommunfullmäktige den 11 december 2023 att medge trafiknämnden att genomföra reinvesteringar på gatuytor med tillhörande anordningar 2024-2027 till en investeringsutgift om 600 mnkr (dnr KS 2023/1104). Som reinvesteringar betraktas större underhållsåtgärder i form av upprustning/utbyte av anläggningar som får oförändrad funktion, men förnyad livslängd. Detta kan till exempel vara utbyte av asfalt. Ett huvudsakligt syfte med reinvesteringsprogram är att hålla nere kostnaderna

för akuta åtgärder, genom att hålla en hög och jämn kvalitet så att potthål och liknande inte uppkommer.

Reinvesteringsprogrammet omfattar däremot inte akuta lagningar, som potthål etcetera, vilka i stället ryms inom trafiknämndens driftbudget. Trots detta framgår det av programmet att nämnden ska ha en god beredskap och en hög ambitionsnivå gällande lagning av potthål, sprickor och justering av ojämna ytor och andra liknande hastigt uppkomna brister i stadsmiljön.

De plötsligt uppkomna bristerna är inte kostnadseffektiva att åtgärda var för sig omedelbart, eftersom de förekommer på platser spridda över hela staden. Åtgärderna är material- och transportkrävande. För att hanteras till en rimlig kostnad behöver de åtgärdas områdesvis. Transporterna mellan varje åtgärd skulle annars bli orimligt långa, vilket skulle ge upphov till höga kostnader och stora klimatutsläpp (om de inte utförs med elfordon). Stadsledningskontoret anser därför att det inte är ekonomiskt försvarbart att införa en 24-timmars garanti för lagning av potthål.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 maj 2025 följande.

1. Trafiknämnden beslutar att överlämna trafikkontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Trafiknämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Svante Linusson m.fl. (C), se Reservationer m.m.

Reservation av Anders Lindman (SD), som instämmer i reservation från Svante Linusson m.fl. (C).

Särskilt uttalande av Anders Lindman (SD), se Reservationer m.m.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Ett potthål är ett slithål i vägens beläggning. Ofta är potthålen ett ytligt symptom på större brister i vägens skick. Potthål uppstår oftare vid en äldre vägbeläggning, vid mycket trafik och under vinterhalvåret då påverkan av is, vatten och temperaturväxlingar är som störst. När asfaltsbeläggningen på en gata åldras blir det översta lagret sprödare och med tiden uppstår sprickor som leder ner vatten i konstruktionen.

Effektiva arbetssätt

Det effektivaste sättet att komma tillrätta med potthål är att arbeta med löpande förebyggande asfaltering av större ytor. Att förebyggande helt motverka att potthål uppstår skulle dock innebära mycket stora investeringsutgifter för staden. Kontoret strävar istället efter en balans mellan potthålslagning, som belastar kontorets driftbudget, och omasfaltering av större ytor, vilket belastar investeringsbudgeten. Potthålslagning sker under hela året oavsett väderförhållanden för att säkra

trafiksäkerhet och framkomlighet. De lagningar som görs under kallare temperaturer håller dock inte samma kvalitet som de som görs när det är varmare. Det mesta av gatuunderhållet genomförs därför under de varmare månaderna.

Under delar av vinterhalvåret genomgår asfaltsverken underhållsarbete. I Stockholmsområdet finns då ett roterande schema med asfaltsverk som är öppna. I perioder blir dock tillgången på asfalt i närområdet begränsad. Kontorets arbetssätt innebär att samla in ett antal potthål som bedöms som icke-kritiska, för att kunna arbeta rationellt och köra med fulla lastbilar under dessa perioder. På så sätt kan antalet transporter minskas, vilket är positivt både för miljön och gör att fler potthål kan lagas med samma budget. Införandet av en 24-timmarsgaranti för potthål skulle med stor sannolikhet innebära att kontoret tvingas skicka lastbilar långa sträckor för att hämta asfalt för att laga enstaka eller ett fåtal hål per gång.

Prioriteringar

Kontoret behöver alltid prioritera vilka åtgärder för gatuunderhåll som ska genomföras för att hålla sig inom givna budgetramar. I första hand sker prioritering av potthål utifrån allvarlighetsgrad, trafikmängd och var hålet har uppstått. Trafikfarliga hål lagas skyndsamt. Ett potthål på en s.k. A-gata (primära infarts- och genomfartsleder) är generellt mer trafikfarligt än potthål på mindre trafikerade gator. Kontoret har också en hög prioritet på potthål på gång- och cykelbanor, då dessa kan orsaka personskador.

Mindre hål som inte innebär trafikfara och som ligger på det lågtrafikerade gatunätet prioriteras idag lägre och lagas mer sällan än mer trafikfarliga potthål. En förändring från denna prioriteringsordning, till att istället åtgärda samtliga upptäckta potthål inom 24 timmar skulle öka kontorets kostnader betydligt.

Avtalskostnader

Kontorets avtal reglerar åtgärdstider för lagning av potthål och andra felanmälningar. Ärendet kommer först in till trafikkontoret för bedömning. När entreprenören fått ärendet varierar åtgärdstiderna från omedelbar åtgärd vid kritiska ärenden, till tre arbetsdagar på de större vägarna och upp till fjorton dagar på det mindre vägnätet. Ett införande av 24-timmars potthålsgaranti skulle med stor sannolikhet leda till dyrare avtal, då möjligheten för ett rationellt och kostnadseffektivt arbete för entreprenören till stor del försvinner. Avtalsområdena är stora, och i dagsläget kan entreprenören samla ett antal mindre brådskande ärenden och sedan utföra flera arbeten i ett område på en och samma dag. Med en 24-timmars garanti skulle entreprenören behöva åka fram och tillbaka mellan olika områden i staden enbart för att uppfylla garantin.

Sammanfattningsvis anser kontoret att ett förebyggande arbete med reinvesteringar, planerat underhåll och en helhetssyn på stadens gatubeläggning är mer kostnadseffektivt och bättre för miljön än en 24-timmarsgaranti. Kontoret har i budget för 2025 fått ökade driftmedel, vilka bland annat kommer att användas till ett mer omfattande arbete med potthålslagning.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2025 följande.

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och översänder det till kommunstyrelsen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen ansvarar endast för parkvägarna i Bromma och hänvisar till trafikkontoret för åtgärder i gatunätet. Stadens primära cykelstråk och de regionala cykelstråken löper inte längs några parkvägar i Bromma utan de löper längs gatunätet.

Förvaltningen genomför löpande inventeringar av parkvägar för att upptäcka och åtgärda brister. Medan det förekommer felanmälningar avseende potthål i parkvägarna är det enligt förvaltningen inget utbrett problem. Parkdriftentreprenören ska enligt avtal åtgärda potthål i parkvägar omgående. Under vintern kan inte asfaltering ske och då görs istället en provisorisk lösning som exempelvis avspärning. Utöver det löpande underhållet görs årligen reinvesteringar i parkvägar och trappor för cirka 1 till 1,5 miljoner kronor.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2025 följande.

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Patrick Amofah (C), se Reservationer m.m.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer med motionären om att Stockholms gator och cykelbanor ska hålla en hög kvalitet för att främja säkerhet och framkomlighet.

De vägar som förvaltningen råder över där potthål (tjälskott) kan uppstå är parkvägar såsom gång- och cykelvägar. Förvaltningen inventerar och åtgärdar årligen de parkvägar i stadsdelen som är i störst behov av ny asfalt. 2024 anlades ny asfalt ibland annat Spångadalen och under Lunda gångbro. Det kan vara svårt för förvaltningen att ha kunskap om exakt alla kvadratmeter parkväg. Då är synpunkter angående exempelvis potthål via tyck-till appen ett värdefullt verktyg.

Att införa en 24 timmarsgaranti ser förvaltningen inte som realistiskt. En så pass snabb åtgärd av potthål skulle behöva innebära tillfälliga lösningar med kallasfalt vilket inte kan anses långsiktigt hållbart eftersom det snart därefter behöver göras om för att bli hållfast. I en sådan eventuell snabbhanterlig hantering bedömer förvaltningen att ”driftkedjan” (problembedömning, beställning av åtgärd- och genomförande av åtgärd från driftpersonal) tar längre tid än 24 timmar. Skulle ett

stort problem uppstå som orsakas av potthål, där allvarlig fara för allmänhet råder, åtgärdas det med hög prioritet. Potthål uppstår dock oftast inte från en dag till en annan, utan succesivt. Det innebär att potthålen i de allra flesta fall kan identifieras och åtgärden kan planeras. Förutom de praktiska utmaningar som nämnts bedömer förvaltningen att en 24 timmarsgaranti skulle vara utmanande i ett resurs- och kostnadsperspektiv.

Problematiken med potthål på bilvägar som också lyfts i motionen är inom Trafikkontorets ansvarsområde.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 maj 2025 följande.

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation av Gunnar Caperius (C) och Ann Hultmark Fridner (L), se Reservationer m.m.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen instämmer i vikten av att minska förekomst av potthål då det innebär en säkrare trafikmiljö för alla trafikanter. För att kunna genomföras i enlighet med förslaget i motionen krävs dock en översyn av såväl organisation som finansiering. En stadsövergripande upphandling, liknande klottersanering där det finns 24-timmars garanti, skulle behöva göras med trafikkontoret som huvudman då merparten av potthål uppkommer på gatumark. Parkmark som förvaltas av stadsdelsförvaltningarna har inte samma problematik med potthål som gatumark har. Parkvägarna får oftare problem med sprickbildning och ojämnheter orsakade av trärötter. Att åtgärda dessa skador kräver större insatser både ekonomiskt och tidsmässigt än att åtgärda potthål och kan inte ingå i en 24-timmars garanti. Rotskador är oftast inte heller av akut karaktär då de uppkommer under lång tid och större insatser genomförs som planerat underhåll.

Nordic Micromobility Association

Nordic Micromobility Associations yttrande daterat den 23 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Delad mikromobilitet är en viktig del av framtidens urbana lösningar. Med rätt infrastruktur och planering kan dessa transporter ge stora fördelar. När fler använder delad mikromobilitet i stället för bil ökar framkomligheten. Miljövinsterna är tydliga, med minskat buller och lägre utsläpp. Kort sagt, delad mikromobilitet är en nödvändig del av arbetet för att skapa hållbara städer.

För att stödja denna utveckling - med säkra och trygga resor i trafiken i fokus - är gator och cykelbanor utan potthål en viktig åtgärd. Vi tillstyrker därför Centerpartiets förslag om att det ska finnas en potthålsgaranti och välkomnar motionärernas ambitiösa tidsgräns om att en potthålsanmälan till staden ska följas av en vidtagen åtgärd inom 24 timmar.

Reservationer m.m.

Trafiknämnden

Reservation av Svante Linusson m.fl. (C)

1. Att delvis avslå kontorets förslag till beslut.
2. Att trafiknämnden uppdrar åt trafikkontoret att initiera ett pilotprojekt för potthålsreparationer inom 24 timmar.
3. Att därutöver anför följande:

Centerpartiet tackar kontoret för remissvaret och konstaterar att man tydligt redogör för dagens arbetsmetoder, och de logistiska och ekonomiska utmaningar en införd 24-timmarsgaranti för potthålsreparationer skulle medföra. Samtidigt kvarstår de problem som vi med motionen vill adressera: en växande mängd potthål, framkomlighetsproblem, försämrad trafiksäkerhet och bristande insyn – vilket i längden även påverkar medborgarnas förtroende för staden. Det stora antalet klagomål och ärenden som kvarstod länge utan åtgärd under förra vintern borde anses oacceptabelt i en stad som vill vara världsledande inom hållbar mobilitet och cykelvänlighet.

Tyvärr väljer kontoret att helt avfärda förslaget utan att överväga testområden eller pilotsatsningar. Ett skarpt mål om åtgärdande inom ett dygn efter anmälan inkommit hade kunnat testas i kritiska områden för att mäta förändringar i trafiksäkerhet, kostnader och medborgarnas nöjdhet. Det är förståeligt att samkörning av underhållsåtgärder minskar kostnaderna, men det finns samtidigt stor förbättringspotential i transparensen och återkopplingen i felanmälanssystemet – särskilt för de invånare som flera gånger rapporterar samma skador utan åtgärd. Exempelvis kan planerat underhåll och åtgärdsstatus kommuniceras i kartverktyg, eller genom direkt kommunikation till rapportören.

Särskilt uttalande av Anders Lindman (SD)

Underhållet av stadens gator är mycket eftersatt och omfattande reinvesteringar krävs för att standarden skall uppnå en tillfredsställande nivå. Sverigedemokraterna har under lång tid påtalat att bristen på underhåll skapat gator med ojämnheter, spårbildningar, sprickor och potthål vilket innebär en allvarlig fara för trafiksäkerheten, inte minst för cyklister.

Potthål måste givetvis åtgärdas så fort som möjligt och därför ställer sig Sverigedemokraterna bakom motionen om att införa en potthålsgaranti.

Järva stadsdelsnämnd

Reservation av Patrick Amofah (C)

1. Att tillstyrka motionen i sin helhet.
2. Att därutöver anföra

Det är positivt att Järva stadsdelsförvaltningen instämmer med motionärerna om att Stockholms gator och cykelbanor ska hålla en hög kvalitet för att främja säkerhet och framkomlighet.

Centerpartiet vill att Stockholms vägar och gator ska hålla en högkvalitet för att främja säkerhet och framkomlighet. Trasiga vägar och potthål pryder många av stadens gator och dessa kan vara farliga.

De senaste åren har antalet klagomål på potthål som kommit in till staden ökat kraftigt. I vår budgetförslag har Centerpartiet lagt in pengar i en pott, öronmärkta för att gå till att laga potthål. De är del av en garanti som ska innebära att staden ska rycka ut och fixa anmälda felen inom 24 timmar.

Hur många cyklister som ska behöva skada sig och hur många bilar som ska gå sönder innan potthållsproblematiken tas på allvar av majoriteten?

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Reservation av Gunnar Caperius (C) och Ann Hultmark Fridner (L)

1. Att tillstyrka motionen i sin helhet.
2. Att därutöver anföra

Det är positivt att Skarpnäcks stadsdelsförvaltningen instämmer med motionärerna om att Stockholms gator och cykelbanor ska hålla en hög kvalitet för att främja säkerhet och framkomlighet.

Trasiga vägar och potthål pryder många av stadens gator och dessa kan vara farliga. De senaste åren har antalet klagomål på potthål som kommit in till staden ökat kraftigt. I sitt budgetförslag har Centerpartiet lagt in pengar i en pott, öronmärkta för att gå till att laga potthål. De är del av en garanti som ska innebära att staden ska rycka ut och fixa anmälda felen inom 24 timmar.

Vi instämmer i förvaltningens bedömning att det krävs en översyn av såväl organisation som finansiering för att få till stånd en 24-timmarsgaranti för hantering av potthål.